

Valsts prezidenta Egila Levita uzruna Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas Latgales apakškomisijas sēdē, atzīmējot Latgales kongresa dienu

Publicēts: 27.04.2020.

[Egils Levits](#)

[Iekšpolitika](#)

Es sveicu mūsu visus Latgales kongresa jubilejā!

Latgales kongress kā demokrātiska Latgales latviešu pārstāvniecība bija tā institūcija, kas nolēma apvienot Latgali ar pārējām latviešu zemēm un līdz ar to padarīja Latviju par iespējamu.

Latvieši, viņu priekšteči, vienmēr ir dzīvojuši visā mūsdienu Latvijas teritorijā un vēl aiz tās. Taču vēsturiski šeit ilgi valdīja dažādas svešas varas, un latviešu dzīve dažādās mūsu vēsturiskās teritorijas daļās attīstījās dažādi. Latvijas valsts dibināšanas procesā bija svarīgi, lai visas latviešu zemes apvienotos vienā Latvijas valstī, lai starp latviešiem vairs nebūtu robežas. Šodien Latvijas teritorija, ko veido latviešu vēsturiskās zemes, ir noteikta Satversmes 3. pantā, un viena no tām ir Latgale.

Šo vēsturisko apvienošanās lēmumu ir pieņēmis tieši Latgales latviešu kongress, un tas ir pamatā mūsu valsts dibināšanai, kas notika pusotru gadu vēlāk. Šis kongress un tieši latgaliešu sabiedrisko darbinieku un politiķu patriotisms bija tas, kas padarīja Latvijas valsti par iespējamu. Vēlreiz jāuzsver, ka iniciatīva, lai apvienotu visas latviešu zemes, pamatā nāca tieši no Latgales puses.

Mēs šodien runājam par Administratīvi teritoriālo reformu. Tā ir svarīga, taču latviešu zemes, kas atspoguļo mūsu daudzveidīgo, latvisko identitāti, to nozīmi mūsu kultūrā, ir īpašs jautājums. Tāpēc uzskatu, ka ir nepieciešams likuma regulējums, kas attiektos uz latviešu zemēm kultūrvēsturiskajā izpratnē, tātad uz Vidzemi, Latgali, Kurzemi, Zemgali un Sēliju. Katrai no latviešu zemēm ir savs īpatnējais kultūrvēsturiskais mantojums. Šim likumam būtu jāveicina tā saglabāšana un attīstība.

Es gribētu minēt interesantu faktu, kam varbūt līdz šim ir maz pievērsta uzmanība. Latvijas Tautas padome, kad tā pieņēma likumu par Satversmes sapulces vēlēšanām, noteica, ka Satversmes sapulce var tikt ievēlēta tikai pēc Latgales atbrīvošanas. Tas nozīmē, ka visā Latvijā šīm vēlēšanām bija jānotiek vienlaikus. Tās nevarēja notikt daļēji, kamēr Latgale vēl nebija atbrīvota. Šis lēmums iemiesoja ideju, ka Latvijas teritorija ir vienota un nedalāma, un tikai visi Latvijas pilsoņi kopā var ievēlēt mūsu pirmo demokrātiski leģitimēto parlamentu – Satversmes sapulci, kas uz savu pirmo sēdi sanāca 1920. gada 1. maijā. Šis datums ir arī Latvijas demokrātijas atskaites punkts. Šī notikuma simtgadi mēs atzīmēsim pēc dažām dienām.

Es priecājos, ka latgalieši ir lepmi par savu kultūras mantojumu, kas, tāpat kā arī citu latviešu zemju kultūras mantojums, ir daļa no latviešu nācijas kopējā kultūras bagātības.

Es gribētu aicināt pievērst uzmanību tam, ka latgaliešu valoda, kas ir latviešu valsts valodas paveids, vispirms jau ģimenē ir jādod tālāk jaunajām paaudzēm. Ģimenē runājot latgaliski, tas notiek pats no sevis. Ja mēs gribam, lai pēc simt gadiem šī valoda joprojām būtu dzīva, būtu aktuāla, tad tas ir jādara jau tagad. Tādēļ es aicinātu izmantot latgaliešu valodu, runāt latgaliski un kopt šo valodu, kas ir latgaliešu kultūras mantojuma nesēja. Tā ir mūsu kopējā kultūras mantojuma daļa, kas ir nozīmīga ne vien latgaliešiem, bet visiem latviešiem.

Es vēlu visiem šajā dienā īpaši padomāt par mūsu vienoto Latvijas valsti un par tajā pastāvošo mūsu daudzveidīgo latvietību!

Paldies!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-saeimas-cilvektiesibu-un-sabiedrisko-lietu-komisijas-latgales-apakskomisijas-sede-atzimejot-latgales-kongresa-dienu>